

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Сучасні проблеми державотворчих процесів та конституційного права
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут права. Кафедра фундаментальної юриспруденції та конституційного права
Розробник(и)	Сухонос Володимир Вікторович, Панкратова Вікторія Олегівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 54 год. становить контактна робота з викладачем (24 год. лекцій, 30 год. практичних занять), 96 год. становить самостійна робота. Для заочної форми навчання 22 год. становить контактна робота з викладачем (12 год. лекцій, 10 год. практичних занять), 128 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітніх програм "Інтелектуальна власність", "Правознавство"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – сформувати у здобувачів здатність застосовувати теоретичні знання та комплексні уяви про проблеми формування та функціонування державних інститутів, історії їх становлення та розвитку, а також методів їх конституційно-правового

регулювання, обґрунтування рішень та розв'язання прикладних завдань у професійній юридичній діяльності.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Сутнісна проблематика конституційності держави
Тема 1 Держава і право: проблематика державотворення та конституціоналізму Теоретичні аспекти державотворення. Державотворення та державне будівництво. Антропологія. Види антропології. Філософія держави. Теорії філософії держави. Взаємозв'язок держави та права. Конституційні концепції взаємозв'язку держави та права. Актуальні проблеми державотворення. Зasadничі проблеми держави. Загальні проблеми конституційного права.
Тема 2 Аксіологічні проблеми громадянського суспільства Громадянське суспільство та держава: дихотомічні проблеми антиномії та симбіозу. Проблеми конституційно-правової організації громадянського суспільства. Конституційно-правові проблеми модернізації громадянського суспільства в Україні на сучасному етапі.
Тема 3 Проблеми конституційного правосуддя як елементу відправлення державної влади Державна влада: проблеми організації. Принцип поділу влади. Конституційне судочинство: проблемна дихотомія правосуддя і контролю. Конституційне правосуддя в світі: проблеми визначення моделей. Актуальні проблеми конституційного правосуддя в Україні.
Модуль 2. Структурно-функціональні проблеми держави в конституційно-правовому вимірі
Тема 4 Проблеми функцій держави в конституційно-правовій парадигмі Проблеми конституювання цілей, завдань та функцій держави. Завдання та функції держави. Конституційно-правові проблеми організації внутрішніх та зовнішніх функцій держави. Організаційно-правові та договірні форми реалізації функцій держави. Фактичний стан реалізації зовнішніх та внутрішніх функцій в Україні. Проблематика методів. Чинники ефективності процесів реалізації методів державної влади.
Тема 5 Проблематика державного механізму у структурному та гносеологічному аспектах Механістична та органічна парадигми держави: проблематика дихотомії антиномії та симбіозу. Механізм держави: поняття та елементи. Проблеми держави в структурній парадигмі. Державний апарат: проблематика структури. Критерії ефективності функціонування державного апарату.
Тема 6 Проблеми функціонування держави: технологічний вимір Бюрократія як державна технологія. Проблема бюрократизму. Антибюрократичні державні технології та проблеми їх правової організації. Диктатура. Соціальна ієрархія. Адхократія. Електронне урядування. Креативна корпорація. Розумна організація. Правові проблеми державного проектування.
Модуль 3. Актуальні проблеми конституційно-правової організації форми держави

Тема 7 Держава та її устрій: проблематика конституювання форми Конституційно-правові проблеми форми держави. Доцентрова форма державного устрою та проблеми її конституційно-правової організації. Відцентрова форма державного устрою та проблеми її конституційно-правової організації. Гносеологічна проблематика державно-подібних об'єднань.
Тема 8 Форма правління: проблематика диференціації і структури Форма правління як елемент форми держави і базова категорія державознавства. Методологічні засади дослідження форми правління. Класифікація форм правління. Діалектика розвитку форм правління з іншими елементами форми держави. Конституційно-правові проблеми форми правління. Монархія та її конституційно-правові проблеми. Республіка та її конституційно-правові проблеми.
Тема 9 Проблематика політичного режиму Тоталітарний режим та його конституційно-правові проблеми. Авторитарний режим та його конституційно-правові проблеми. Ліберальний режим та його конституційно-правові проблеми. Демократичний режим та його конституційно-правові проблеми.
Модуль 4. Еволюційна проблематика конституційної державності
Тема 10 Актуальні проблеми типології держави Тип держави: проблеми структури та диференціація. Типологія держави: проблемні виміри глобалізації. Цивілізація як соціокультурна система. Формаційний підхід до типології держави. Юридичний підхід до типології держави. Типологія держави: проблематика прогресивного ідеалу.
Тема 11 Генеза та еволюція Української держави: конституційно-правові проблеми Проблеми української державності: давньоруський період. Конституційно-правові проблеми оформлення української нації: симбіоз реальності та доктрини. Українська державність першої половини XX століття: проблематика змагальних процесів. Сучасна Українська держави: проблеми історії, теорії і практики.
Тема 12 Проблематика держави та конституції як об'єктів юридичної футурології Актуальні проблеми юридичної футурології. Загальна характеристика юридичної футурології. Легізм у праві. Ситуативне право. Імовірні проблеми і перспективи розвитку конституції. Перспективи подальшого розвитку держави: проблематика вибору шляху.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Досліджувати характер суспільних процесів та явищ, усвідомлюючи межі та механізми їхнього правового регулювання
PH2	Порівнювати сучасні цивілізаційні цінності з правовими, виокремлюючи принципи професійної етики
PH3	Брати участь у дискусіях із складних правових проблем, аргументовано пропонувати необхідні варіанти їх вирішення
PH4	Працювати з інформацією та відповідними джерелами для проведення як наукових досліджень, так і практичної діяльності.

PH5	Порівнювати окремі інститути права правових систем України та країн-членів Ради Європи або Європейського Союзу.
-----	---

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності D8 Право:

ПР1	Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.
ПР2	Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.
ПР7	Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
ПР8	Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
ПР12	Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

7. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:
Для спеціальності D8 Право:

ПК1	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ПК2	ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
ПК3	ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ПК4	ЗК8 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ПК5	ФК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
ПК6	ФК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.
ПК7	ФК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.
ПК8	ФК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.
ПК9	ФК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

ПК10	ФК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
ПК11	ФК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
ПК12	ФК 17.Здатність аналізувати проблеми державного управління, державної служби, адміністративної відповідальності та інших інститутів національного та міжнародного адміністративного права.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Держава і право: проблематика державотворення та конституціоналізму	
Лк1 "Держава і право: проблематика державотворення та конституціоналізму" (денна)	Теоретичні аспекти державотворення. Державотворення та державне будівництво. Антропологія. Види антропології. Філософія держави. Теорії філософії держави. Взаємозв'язок держави та права. Конституційні концепції взаємозв'язку держави та права. Актуальні проблеми державотворення. Зasadничі проблеми держави. Загальні проблеми конституційного права.
Лк1 "Держава і право: проблематика державотворення та конституціоналізму" (заочна)	Теоретичні аспекти державотворення. Державотворення та державне будівництво. Антропологія. Види антропології. Філософія держави. Теорії філософії держави. Взаємозв'язок держави та права. Конституційні концепції взаємозв'язку держави та права. Актуальні проблеми державотворення. Зasadничі проблеми держави. Загальні проблеми конституційного права.
Пр1 "Держава і право: проблематика державотворення та конституціоналізму" (денна)	Теоретичні аспекти державотворення. Державотворення та державне будівництво. Антропологія. Види антропології. Філософія держави. Теорії філософії держави. Взаємозв'язок держави та права. Конституційні концепції взаємозв'язку держави та права. Актуальні проблеми державотворення. Зasadничі проблеми держави. Загальні проблеми конституційного права.
Тема 2. Аксіологічні проблеми громадянського суспільства	
Лк2 "Аксіологічні проблеми громадянського суспільства" (денна)	Громадянське суспільство та держава: дихотомічні проблеми антиномії та симбіозу. Проблеми конституційно-правової організації громадянського суспільства. Громадянське суспільство і держава як дві частини суспільства. Громадянське суспільство в США, Японії та в країнах Європейського Союзу. Конституційно-правові проблеми модернізації громадянського суспільства в Україні на сучасному етапі.
Лк2 "Аксіологічні проблеми громадянського суспільства" (заочна)	Громадянське суспільство та держава: дихотомічні проблеми антиномії та симбіозу. Проблеми конституційно-правової організації громадянського суспільства. Конституційно-правові проблеми модернізації громадянського суспільства в Україні на сучасному етапі.

Пр2 "Аксіологічні проблеми громадянського суспільства" (денна) Громадянське суспільство та держава: дихотомічні проблеми антиномії та симбіозу. Підходи до розуміння громадянського суспільства. Структура громадянського суспільства. Громадянське суспільство і держава як дві частини суспільства. громадянське суспільство в США, Японії та країнах Європейського Союзу.
Пр3 "Аксіологічні проблеми громадянського суспільства" (денна) Конституційно-правові проблеми модернізації громадянського суспільства в Україні на сучасному етапі. Громадянське суспільство в Україні: історико-правові аспекти становлення та розвитку. Конституційні основи громадянського суспільства. Взаємодія держави і громадянського суспільства.
Тема 3. Проблеми конституційного правосуддя як елементу відправлення державної влади
Лк3 "Проблеми конституційного правосуддя як елементу відправлення державної влади" (денна) Державна влада: проблеми організації. Принцип поділу влади. Конституційне судочинство: проблемна дихотомія правосуддя і контролю. Конституційне правосуддя в світі: проблеми визначення моделей. Антиномія конституційних моделей США та окремих країн Європейського Союзу. Актуальні проблеми конституційного правосуддя в Україні.
Пр1 "Проблеми конституційного правосуддя як елементу відправлення державної влади" (заочна) Державна влада: проблеми організації. Принцип поділу влади. Конституційне судочинство: проблемна дихотомія правосуддя і контролю. Конституційне правосуддя в світі: проблеми визначення моделей. Актуальні проблеми конституційного правосуддя в Україні.
Пр4 "Проблеми конституційного правосуддя як елементу відправлення державної влади" (денна) Державна влада: проблеми організації. Єдність державної влади. Принцип поділу влади. Конституційне судочинство: проблемна дихотомія правосуддя і контролю. Поняття конституційного контролю. Види конституційного контролю. Конституційне правосуддя в світі: проблеми визначення моделей. Антиномія конституційних моделей США та окремих країн Європейського Союзу. Актуальні проблеми конституційного правосуддя в Україні.
Тема 4. Проблеми функцій держави в конституційно-правовій парадигмі
Лк3 "Проблеми функцій держави в конституційно-правовій парадигмі" (заочна) Проблеми конституювання цілей, завдань та функцій держави. Завдання та функції держави. Конституційно-правові проблеми організації внутрішніх та зовнішніх функцій держави. Організаційно-правові та договірні форми реалізації функцій держави. Фактичний стан реалізації зовнішніх та внутрішніх функцій в Україні. Проблематика методів. Чинники ефективності процесів реалізації методів державної влади.

Лк4 "Проблеми функцій держави в конституційно-правовій парадигмі" (денна) Проблеми конституювання цілей, завдань та функцій держави. Завдання та функції держави. Конституційно-правові проблеми організації внутрішніх та зовнішніх функцій держави. Організаційно-правові та договірні форми реалізації функцій держави. Фактичний стан реалізації зовнішніх та внутрішніх функцій в Україні. Проблематика методів. Чинники ефективності процесів реалізації методів державної влади.
Пр5 "Проблеми функцій держави в конституційно-правовій парадигмі" (денна) Проблеми конституювання цілей, завдань та функцій держави. Завдання та функції держави. Конституційно-правові проблеми організації внутрішніх та зовнішніх функцій держави. Організаційно-правові та договірні форми реалізації функцій держави. Фактичний стан реалізації зовнішніх та внутрішніх функцій в Україні. Проблематика методів. Чинники ефективності процесів реалізації методів державної влади.
Тема 5. Проблематика державного механізму у структурному та гносеологічному аспектах
Лк5 "Проблематика державного механізму у структурному та гносеологічному аспектах" (денна) Механістична та органічна парадигми держави: проблематика дихотомії антиномії та симбіозу. Механізм держави: поняття та елементи. Проблеми держави в структурній парадигмі. Державний апарат: проблематика структури. Критерії ефективності функціонування державного апарату.
Пр6 "Проблематика державного механізму у структурному та гносеологічному аспектах" (денна) Механістична та органічна парадигми держави: проблематика дихотомії антиномії та симбіозу. Механізм держави: поняття та елементи. Проблеми держави в структурній парадигмі. Державний апарат: проблематика структури. Критерії ефективності функціонування державного апарату.
Тема 6. Проблеми функціонування держави: технологічний вимір
Лк6 "Проблеми функціонування держави: технологічний вимір" (денна) Бюрократія як державна технологія. Проблема бюрократизму. Антибюрократичні державні технології та проблеми їх правової організації. Диктатура. Соціальна ієрархія. Адхократія. Електронне урядування. Креативна корпорація. Розумна організація. Правові проблеми державного проектування.
Пр2 "Проблеми функціонування держави: технологічний вимір" (заочна) Бюрократія як державна технологія. Проблема бюрократизму. Антибюрократичні державні технології та проблеми їх правової організації. Диктатура. Соціальна ієрархія. Адхократія. Електронне урядування. Креативна корпорація. Розумна організація. Правові проблеми державного проектування.

Пр7 "Проблеми функціонування держави: технологічний вимір" (денна) Бюрократія як державна технологія. Проблема бюрократизму. Антибюрократичні державні технології та проблеми їх правової організації. Диктатура. Соціальна ієрархія. Адхократія. Електронне урядування. Креативна корпорація. Розумна організація. Правові проблеми державного проектування.
Тема 7. Держава та її устрій: проблематика конституювання форми
Лк7 "Держава та її устрій: проблематика конституювання форми" (денна) Конституційно-правові проблеми форми держави. Доцентрова форма державного устрою та проблеми її конституційно-правової організації. Відцентрова форма державного устрою та проблеми її конституційно-правової організації. Гносеологічна проблематика державно-подібних об'єднань.
Пр8 "Держава та її устрій: проблематика конституювання форми" (денна) Конституційно-правові проблеми форми держави. Доцентрова форма державного устрою та проблеми її конституційно-правової організації. Відцентрова форма державного устрою та проблеми її конституційно-правової організації. Гносеологічна проблематика державно-подібних об'єднань.
Тема 8. Форма правління: проблематика диференціації і структури
Лк8 "Форма правління: проблематика диференціації і структури" (денна) Форма правління як елемент форми держави і базова категорія державознавства. Методологічні засади дослідження форми правління. Класифікація форм правління. Діалектика розвитку форм правління з іншими елементами форми держави. Конституційно-правові проблеми форми правління. Монархія та її конституційно-правові проблеми. Республіка та її конституційно-правові проблеми.
Пр3 "Форма правління: проблематика диференціації і структури" (заочна) Форма правління як елемент форми держави і базова категорія державознавства. Методологічні засади дослідження форми правління. Класифікація форм правління. Діалектика розвитку форм правління з іншими елементами форми держави. Конституційно-правові проблеми форми правління. Монархія та її конституційно-правові проблеми. Республіка та її конституційно-правові проблеми.
Пр9 "Форма правління: проблематика диференціації і структури" (денна) Форма правління як елемент форми держави і базова категорія державознавства. Методологічні засади дослідження форми правління. Класифікація форм правління. Діалектика розвитку форм правління з іншими елементами форми держави. Конституційно-правові проблеми форми правління. Монархія та її конституційно-правові проблеми. Республіка та її конституційно-правові проблеми.
Пр10 "Форма правління: проблематика диференціації і структури" (денна) Форма правління сучасної України: проблеми і перспективи. Еволюція форми правління незалежної України. Форма правління України за Конституцією 1996 року: загальна характеристика. Форма правління в Україні в умовах глобалізації: типологія методами індексного і кластерного аналізу.

Тема 9. Проблематика політичного режиму
Лк4 "Проблематика політичного режиму" (заочна) Тоталітарний режим та його конституційно-правові проблеми. Авторитарний режим та його конституційно-правові проблеми. Ліберальний режим та його конституційно-правові проблеми. Демократичний режим та його конституційно-правові проблеми. Проблеми організації політичного режиму в країнах Європейського Союзу.
Лк9 "Проблематика політичного режиму" (денна) Тоталітарний режим та його конституційно-правові проблеми. Авторитарний режим та його конституційно-правові проблеми. Ліберальний режим та його конституційно-правові проблеми. Демократичний режим та його конституційно-правові проблеми. Проблеми організації політичного режиму в країнах Європейського Союзу.
Пр4 "Проблематика політичного режиму" (заочна) Тоталітарний режим та його конституційно-правові проблеми. Авторитарний режим та його конституційно-правові проблеми. Ліберальний режим та його конституційно-правові проблеми. Демократичний режим та його конституційно-правові проблеми. Проблеми організації політичного режиму в країнах Європейського Союзу.
Пр11 "Проблематика політичного режиму" (денна) Тоталітарний режим та його конституційно-правові проблеми. Авторитарний режим та його конституційно-правові проблеми. Ліберальний режим та його конституційно-правові проблеми. Демократичний режим та його конституційно-правові проблеми. Проблеми організації політичного режиму в країнах Європейського Союзу.
Тема 10. Актуальні проблеми типології держави
Лк10 "Актуальні проблеми типології держави" (денна) Тип держави: проблеми структури та диференціація. Типологія держави: проблемні виміри глобалізації. Цивілізація як соціокультурна система. Формаційний підхід до типології держави. Юридичний підхід до типології держави. Типологія держави: проблематика прогресивного ідеалу.
Пр5 "Актуальні проблеми типології держави" (заочна) Тип держави: проблеми структури та диференціація. Типологія держави: проблемні виміри глобалізації. Цивілізація як соціокультурна система. Формаційний підхід до типології держави. Юридичний підхід до типології держави. Типологія держави: проблематика прогресивного ідеалу.
Пр12 "Актуальні проблеми типології держави" (денна) Тип держави: проблеми структури та диференціація. Типологія держави: проблемні виміри глобалізації. Цивілізація як соціокультурна система. Формаційний підхід до типології держави. Юридичний підхід до типології держави. Типологія держави: проблематика прогресивного ідеалу.
Тема 11. Генеза та еволюція Української держави: конституційно-правові проблеми

Лк5 "Генеза та еволюція Української держави: конституційно-правові проблеми" (заочна) Проблеми української державності: давньоруський період. Конституційно-правові проблеми оформлення української нації: симбіоз реальності та доктрини. Українська державність першої половини ХХ століття: проблематика змагальних процесів . Сучасна Українська держави: проблеми історії, теорії і практики. Членство в Європейському Союзі - стратегічна мета української держави.
Лк11 "Генеза та еволюція Української держави: конституційно-правові проблеми" (денна) Проблеми української державності: давньоруський період. Конституційно-правові проблеми оформлення української нації: симбіоз реальності та доктрини. Українська державність першої половини ХХ століття: проблематика змагальних процесів . Сучасна Українська держави: проблеми історії, теорії і практики. Членство в Європейському Союзі - стратегічна мета української держави.
Пр13 "Генеза та еволюція Української держави: конституційно-правові проблеми" (денна) Проблеми української державності: давньоруський період. Козацька доба. Конституційно-правові проблеми оформлення української нації: симбіоз реальності та доктрини. Українська державність першої половини ХХ століття: проблематика змагальних процесів .
Пр14 "Генеза та еволюція Української держави: конституційно-правові проблеми" (денна) Сучасна Українська держави: проблеми історії, теорії і практики. Пострадянська Україна 1992 – 1996 рр. Україна 1996 – 2014 рр. Розвиток інституту президенства в Україні після 1996 року. Україна сьогодні. Проблеми розбудови української державності. Членство в Європейському Союзі - стратегічна мета української держави.
Тема 12. Проблематика держави та конституції як об'єктів юридичної футурології
Лк6 "Проблематика держави та конституції як об'єктів юридичної футурології" (заочна) Актуальні проблеми юридичної футурології. Загальна характеристика юридичної футурології. Легізм у праві. Ситуативне право. Імовірні проблеми і перспективи розвитку конституції. Перспективи подальшого розвитку держави: проблематика вибору шляху.
Лк12 "Проблематика держави та конституції як об'єктів юридичної футурології" (денна) Актуальні проблеми юридичної футурології. Загальна характеристика юридичної футурології. Легізм у праві. Ситуативне право. Імовірні проблеми і перспективи розвитку конституції. Перспективи подальшого розвитку держави: проблематика вибору шляху.
Пр15 "Проблематика держави та конституції як об'єктів юридичної футурології" (денна) Актуальні проблеми юридичної футурології. Загальна характеристика юридичної футурології. Легізм у праві. Ситуативне право. Імовірні проблеми і перспективи розвитку конституції. Перспективи подальшого розвитку держави: проблематика вибору шляху.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Практикоорієнтоване навчання
МН3	Проблемне навчання
МН4	Самостійне навчання

На лекціях розглядаються проблемні питання сучасного державотворення та конституційного права, теорії та історії держави і права, включаючи актуальні проблеми державознавства, загальних етичних вимог правничої професії (РН 1, РН 2, РН 3, РН 4, РН 5, РН 6, РН8). Виконання практичних робіт, проблемне навчання надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практичних прикладах та перевірити якість і глибину засвоєного теоретичного матеріалу (РН 1, РН 2, РН 3, РН 4, РН 5, РН 7). Самостійному навчанню сприятиме підготовка до лекцій та практичних занять.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Дискусійні питання
НД2	Тестування
НД3	Підготовка до атестації
НД4	Виконання практичних завдань
НД5	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД6	Індивідуальна проєктна робота
НД7	Конспектування

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
--	----------------	----------------	-------------------

МФО1 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Використовується з метою перевірки знань здобувачів, здобутих на лекції та під час самостійного опрацювання матеріалу. За результатами відповіді здобувача викладач надає коментарі чи доповнює студента.	Протягом кожної пари	Google-meet
МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	Під час виконання практичних завдань викладач надає посилання на нормативно-правові акти чи Інтернет-ресурси, які містять відповідь на поставлене питання.	Протягом пари	Онлайн, Міх
МФО3 Перевірка та оцінювання письмових завдань	Застосовується у випадку відсутності студента на практичному занятті на платформі Міх.	Протягом тижня після практичного заняття	Міх
МФО4 Обговорення дискусійних питань	Здійснюється на підставі коментарів викладача з приводу поставленого питання.	Протягом пари чи протягом тижня після пари	Міх, онлайн

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Оцінювання тестових робіт	З метою перевірки засвоєння лекційного матеріалу студенти протягом пари виконують тести до кожної теми на платформі Міх.	Протягом пари	Міх
МСО2 Оцінювання письмових робіт/усних відповідей на заняттях	Передбачає виконання теоретичного завдання та вирішення практичної ситуації	Протягом пари	Міх, онлайн
МСО3 Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)	Передбачає виконання тестових і теоретичних завдань	9 і 17 тиждень	Міх
МСО4 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)	Полягає у підготовці, презентації та захисті презентації на будь-яку актуальну тему, що стосується дисципліни	15-16 тиждень семестру	Онлайн, Міх

МСО5 Короткий конспект	Відповідно до лекційних занять потрібно підготувати конспект лекцій	другий та четвертий атестаційний тиждень	Особиста зустріч
---------------------------	---	--	------------------

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Оцінювання тестових робіт		15	
	15x1	15	Ні
МСО2. Оцінювання письмових робіт/усних відповідей на заняттях		60	
	15x4	60	Ні
МСО3. Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)		14	
	2x7	14	Ні
МСО4. Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)		8	
		8	Ні
МСО5. Короткий конспект		3	
		3	Ні

Оцінювання протягом семестру проводиться у формі усних та письмових опитувань, колективних дискусій, перевірки письмових практичних завдань, висновку з приводу оцінки підготовленої індивідуальної роботи, тестування. Індивідуальні завдання повинні бути виконані самостійно. Роботи, схожі між собою, будуть відхилені.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН4	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література

1	Теорія права і держави: підручник / Сухонос Володимир, Сухонос Віктор, Білокінь Руслан та Панкратова Вікторія. Суми: Університетська книга, 2025. 596 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/101028
2	Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. / редкол.: В. Я. Тацій (голова), Ю. С. Шемшученко, О. В. Петришин та ін. Харків : Право, 2024. Т. 4: Конституційне право / редкол.: Ю. Г. Барабаш (голова), О. В. Скрипнюк, О. В. Батанов та ін. 1072 с.
3	Сухонос В.В., Сухонос В.В. Конституційний статус політичного режиму: модальний підхід. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Право». 2025. Вип. 91: Ч. 1. №7 DOI: 10.24144/2307-3322.2025.91.1.15.
4	Сухонос В. В. Правові засади формування та функціонування демократичного режиму: антиномія лібералізму і тоталітаризму. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Право». 2024. 82. Ч. 1. С. 127-134 DOI: 10.24144/2307-3322.2024.82.1.18.
5	Сухонос В. В. Демократичний концепт первинної держави в Україні: історико-правовий та інституціональний виміри. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. 1. С. 66-69 DOI: 10.32782/2524-0374/2024-1/11.
Допоміжна література	
6	Державознавство: підручник / за ред. Володимира Сухоноса. Суми: Університетська книга, 2021. 493 с.. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/81534
7	Сухонос В. В. Історичний критерій юридичного підходу до типології держави. Правові горизонти. 2020. №22. С. 21-16. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80980
8	Сухонос В. В. Механізм держави і місцеве самоврядування: дихотомія антиномії і симбіозу в конституційно-правовій парадигмі: монографія. Суми: Університетська книга, 2018. 287 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/79654
9	Сухонос В. В., Сухонос В. В. (ст.). Державний механізм забезпечення національної безпеки: інституціонально-правова та технологічна парадигми: монографія. Суми: Університетська книга, 2019. 288 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/7966
10	Сухонос В. В. Суверенітет як чинник диференціації форми правління і політичного режиму в контексті загальнотеоретичної юриспруденції. Правові горизонти. 2017. № 3 (16). С. 15–20. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/57879
11	Сухонос В. В. Суверенітет як чинник диференціації форми державно-територіального устрою в контексті загальнотеоретичної юриспруденції. Форум права. 2017. № 2. С. 117–123. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/77667
12	Сухонос, В.В. Мінімальна держава в Україні як прогресивний ідеал історичного критерію юридичного підходу до типології держави: функціональний аспект. Правові горизонти. 2021. Вип. 26 (39). С. 17-23 URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/84448

13	Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. / редкол.: В. Я. Тацій (голова), Ю. С. Шемшученко, О. В. Петришин та ін. Харків: Право, 2017. Т. 2: Філософія права / редкол.: С. І. Максимов (голова), Ю. М. Оборотов, С. П. Рабінович та ін. 1128 с.
14	Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. / редкол.: В. Я. Тацій (голова), Ю. С. Шемшученко, О. В. Петришин та ін. Харків: Право, 2017. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О. В. Петришин (голова), В. В. Лемак, Н. М. Оніщенко та ін. 952 с.
15	Конституційне право зарубіжних країн : підручник / за ред. Н. В. Мішиної і В. О. Міхальова. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 644 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
16	Бібліотека першоджерел та навчальної літератури. URL: https://kfcp.law.sumdu.edu.ua/biblioteka-pershodzherel-ta-navchalno/
17	Електронні версії навчально-методичної літератури. URL: https://kfcp.law.sumdu.edu.ua/elektronni-versii-navchalno-metodych/
18	Офіційний веб-портал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws
19	Репозитарій Сумського державного університету (праці Панкратової Вікторії Олегівни). URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/browse?type=author&value=Панкратова,%20Вікторія%20Олегівна
20	Репозитарій Сумського державного університету (праці Сухоноса Володимира Вікторовича). URL: http://essuir.sumdu.edu.ua:8080/browse?type=author&value=Sukhonos,%20Voldymyr%20Viktorovych

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекцій	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
Модуль 1. Сутнісна проблематика конституційності держави												
1	Держава і право: проблематика державотворення та конституціоналізму	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
2	Аксіологічні проблеми громадянського суспільства	7.5	6	2	4	0	1.5	0.5	1	0	0	0
3	Проблеми конституційного правосуддя як елементу відправлення державної влади	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Модуль 2. Структурно-функціональні проблеми держави в конституційно-правовому вимірі												
1	Проблеми функцій держави в конституційно-правовій парадигмі	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
2	Проблематика державного механізму у структурному та гносеологічному аспектах	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	Проблеми функціонування держави: технологічний вимір	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Модуль 3. Актуальні проблеми конституційно-правової організації форми держави												
1	Держава та її устрій: проблематика конституювання форми	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
2	Форма правління: проблематика диференціації і структури	7.5	6	2	4	0	1.5	0.5	1	0	0	0
3	Проблематика політичного режиму	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Модуль 4. Еволюційна проблематика конституційної державності												
1	Актуальні проблеми типології держави	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2	Генеза та еволюція Української держави: конституційно-правові проблеми	7.5	6	2	4	0	1.5	0.5	1	0	0	0
3	Проблематика держави та конституції як об'єктів юридичної футурології	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
Індивідуальні завдання												
1	інші індивідуальні завдання	76.5	0	0	0	0	76.5	0	0	0	0	76.5
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>54</i>	<i>24</i>	<i>30</i>	<i>0</i>	<i>96</i>	<i>6</i>	<i>7.5</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>76.5</i>

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
заочна форма навчання												
Модуль 1. Сутнісна проблематика конституційності держави												
1	Держава і право: проблематика державотворення та конституціоналізму	5	2	2	0	0	3	3	0	0	0	0
2	Аксіологічні проблеми громадянського суспільства	7.5	2	2	0	0	5.5	5.5	0	0	0	0
3	Проблеми конституційного правосуддя як елементу відправлення державної влади	5	2	0	2	0	3	2.5	0.5	0	0	0
Модуль 2. Структурно-функціональні проблеми держави в конституційно-правовому вимірі												
1	Проблеми функцій держави в конституційно-правовій парадигмі	5	2	2	0	0	3	3	0	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2	Проблематика державного механізму у структурному та гносеологічному аспектах	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
3	Проблеми функціонування держави: технологічний вимір	5	2	0	2	0	3	2.5	0.5	0	0	0
Модуль 3. Актуальні проблеми конституційно-правової організації форми держави												
1	Держава та її устрій: проблематика конституювання форми	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
2	Форма правління: проблематика диференціації і структури	7.5	2	0	2	0	5.5	5	0.5	0	0	0
3	Проблематика політичного режиму	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Модуль 4. Еволюційна проблематика конституційної державності												
1	Актуальні проблеми типології держави	5	2	0	2	0	3	2.5	0.5	0	0	0
2	Генеза та еволюція Української держави: конституційно-правові проблеми	7.5	2	2	0	0	5.5	5.5	0	0	0	0
3	Проблематика держави та конституції як об'єктів юридичної футурології	5	2	2	0	0	3	3	0	0	0	0
Контрольні заходи												
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
Індивідуальні завдання												
1	інші індивідуальні завдання	76.5	0	0	0	0	76.5	0	0	0	0	76.5
<i>Всього з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>22</i>	<i>12</i>	<i>10</i>	<i>0</i>	<i>128</i>	<i>43</i>	<i>2.5</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>76.5</i>